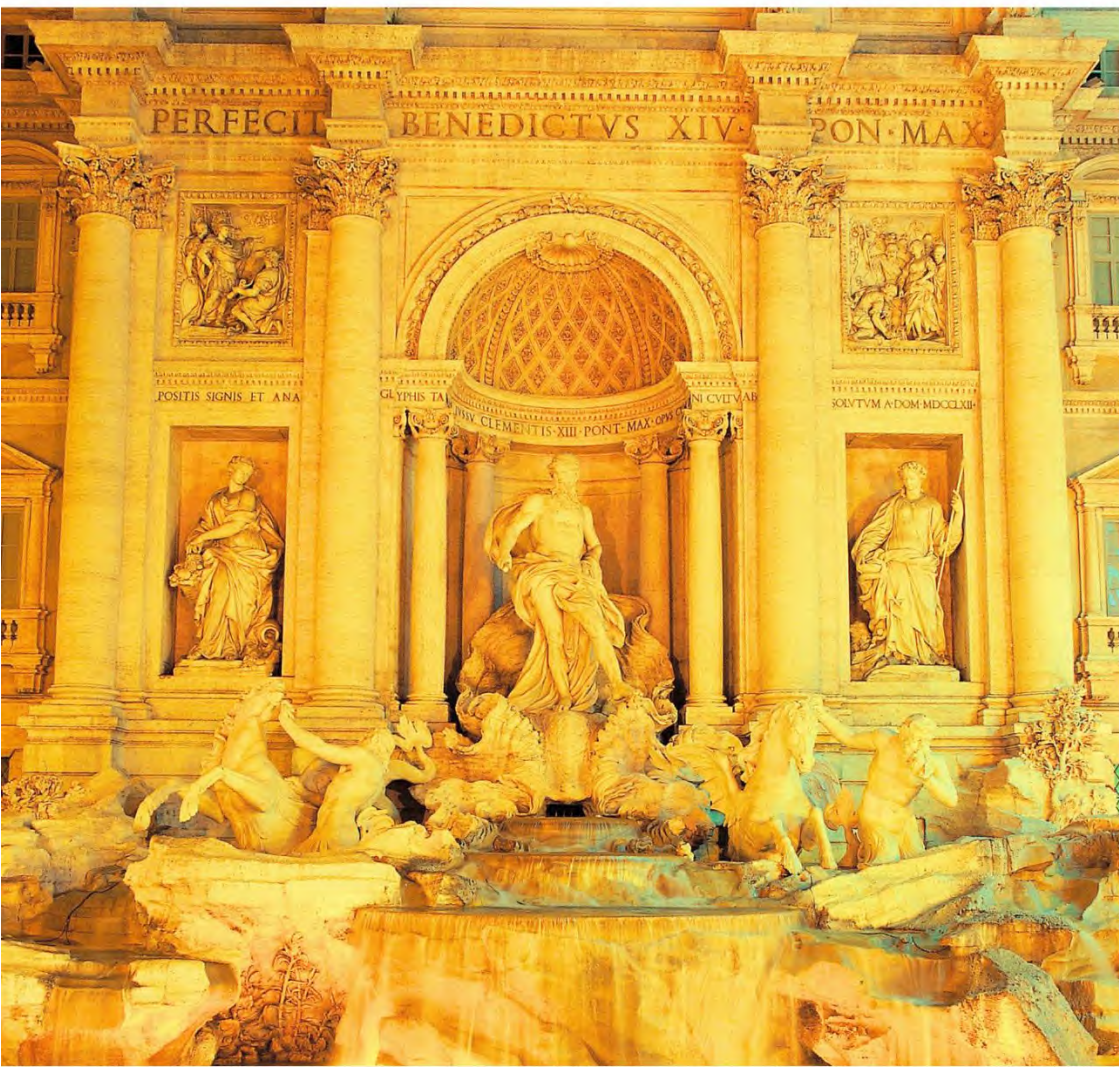

นิทานอีสป

อีสปปกรณัม

ผู้แต่ง Aesop : ทาสชาวกรีก

สารบัญ

นิทานอีสป (อศปกรณัม)	๑๕
เรื่องที่ ๑ ราชสีห์กับหนู	๒๑
เรื่องที่ ๒ บิดากับบุตรทั้งหลาย	๒๓
เรื่องที่ ๓ สุนัขป่ากับลูกแกะ	๒๕
พระเรื่องที่ ๔ ค้างคาวกับวีเซล	๒๗
(เป็นสัตว์คล้ายแมวแต่ดุ)	๒๗
เรื่องที่ ๕ ลากับต๊กแตน (เป็นสัตว์ไปบนหญ้าเล็กกว่าของไทย)	๒๘
เรื่องที่ ๖ สุนัขป่ากับนกกระเรียน	๓๐
เรื่องที่ ๗ คนเผ่าถ่านกับช่างฟอก	๓๑
เรื่องที่ ๘ เด็กจับตัวเพลี้ย	๓๓
เรื่องที่ ๙ ไก่กับพลอย	๓๔
เรื่องที่ ๑๐ มดกับต๊กแตน	๓๕
เรื่องที่ ๑๑ พระราชาอาณาจักรแห่งราชสีห์	๓๖
เรื่องที่ ๑๒ นายประมงเป่าลุ่ย	๓๘
เรื่องที่ ๑๓ กระต่ายกับเต่า	๓๙
เรื่องที่ ๑๔ คนเดินทางกับสุนัขที่เลี้ยง	๔๐

เรื่องที่ ๑๕ เฮอริคิวเลส.....	๔๑
เป็นเทพดาเจ้าของกำลังตามลัทธิคริก.....	๔๑
กับชาวเกรียน	๔๑
เรื่องที่ ๑๖ สุนัขกับเงา	๔๓
เรื่องที่ ๑๗ ลูกตุ้มกับแม่ตุ้ม.....	๔๔
เรื่องที่ ๑๘ นักแข่งแสวกกับกา.....	๔๕
เรื่องที่ ๑๙ ชาวนากับงู.....	๔๖
เรื่องที่ ๒๐ นายโคบาลกับโคที่หาย	๔๗
เรื่องที่ ๒๑ ชาวไร่กับนกดอกบัว.....	๔๘
เรื่องที่ ๒๒ ลูกเนื้อกับแม่เนื้อ.....	๕๐
เรื่องที่ ๒๓ ต้นทับทิม ต้นแอปเปิ้ล กับต้นแบรมเบล	๕๑
เรื่องที่ ๒๔ ภูเขาเจ็บห้อง	๕๒
เรื่องที่ ๒๕ หมีกับสุนัขจิ้งจอก.....	๕๓
เรื่องที่ ๒๖ ลาสุนัขจิ้งจอกกับราชสีห์.....	๕๔
เรื่องที่ ๒๗ คนตระหนี่.....	๕๖
เรื่องที่ ๒๘ กบทั้งปวงขอเจ้าแผ่นดิน	๕๘
เรื่องที่ ๒๙ พ่อค้าเกลือกับลาของเขา	๕๙
เรื่องที่ ๓๐ สัตว์หลายจำพวก.....	๖๐
เรื่องที่ ๓๑ ลากับล่อ.....	๖๑
เรื่องที่ ๓๒ สุกรแกะกับแพะ	๖๒
เรื่องที่ ๓๓ แพะกับสุนัขจิ้งจอก	๖๓

เรื่องที่ ๓๔ หมีกกับคนเดินทาง.....	๖๕
เรื่องที่ ๓๕ สุนัขในรางหญ้า.....	๖๖
เรื่องที่ ๓๖	๖๗
เรื่องที่ ๓๗	๖๘
เรื่องที่ ๓๘ สุนัขสวมหนังแกะ.....	๖๙
เรื่องที่ ๓๙	๗๐
เรื่องที่ ๔๐ นักพิราบ.....	๗๑
เรื่องที่ ๔๑ โคหึ่งปวงกับไม้เพลากวียน	๗๑
เรื่องที่ ๔๒ เต่ากับนกอินทรี.....	๗๓
เรื่องที่ ๔๓ ชาวณากับนกยาง	๗๔
เรื่องที่ ๔๔ แมวกับไก่.....	๗๕
เรื่องที่ ๔๕ คนเดินทางช่างอวด	๗๖
เรื่องที่ ๔๖ แพะกับคนเลี้ยงแพะ	๗๗
เรื่องที่ ๔๗ เด็กชายกับฟิลเบิด	๗๘
“เป็นถั่วฝรั่งกินมัน”	๗๘
เรื่องที่ ๔๘ คนทำงานกับงู.....	๗๙
เรื่องที่ ๔๙ ม้ากับคนเลี้ยงม้า	๘๐
เรื่องที่ ๕๐ ลากับสุนัข.....	๘๑
เรื่องที่ ๕๑ สุนัขขนอย่างคุม.....	๘๓
เรื่องที่ ๕๒ เด็กทั้งหลายกับกบทั้งปวง.....	๘๔
เรื่องที่ ๕๓ โคหึ่งปวงกับนายโคฆาด.....	๘๕

เรื่องที่ ๕๔ เด็กเลี้ยงแกะกับสุนัขป่า.....	๘๖
เรื่องที่ ๕๕ ชายผู้หนึ่งกับหญิงที่รักกันสองคน.....	๘๗
เรื่องที่ ๕๖ กวางเจ็บ.....	๘๘
เรื่องที่ ๕๗ คนเลี้ยงแพะกับแพะเถื่อน.....	๘๙
เรื่องที่ ๕๘ เด็กกับต้นเน็ตเตล.....	๙๑
เรื่องที่ ๕๙ สุนัขจิ้งจอกซึ่งเสียหาง.....	๙๒
เรื่องที่ ๖๐ โหระเป็นนักเรียนทางอากาศ.....	๙๓
เรื่องที่ ๖๑ กาหยิ่ง.....	๙๔
เรื่องที่ ๖๒ แมวกับนกทั้งหลาย.....	๙๖
เรื่องที่ ๖๓ ชาวสวนกับลูกชายทั้งปวง.....	๙๗
เรื่องที่ ๖๔ โคอ่อนกับโคใหญ่.....	๙๘
เรื่องที่ ๖๕ โคกับกบทั้งปวง.....	๙๙
เรื่องที่ ๖๖ หญิงแก่กับหมอ.....	๑๐๐
เรื่องที่ ๖๗ ม้ากับชาวโมแป็ง.....	๑๐๒
เรื่องที่ ๖๘ สุนัขจิ้งจอกกับวานร.....	๑๐๔
เรื่องที่ ๖๙ ม้ากับเจ้าของผู้ที่ขี่.....	๑๐๖
เรื่องที่ ๗๐ ท้องกับอาการอื่น ๆ ในตัวคน.....	๑๐๘
เรื่องที่ ๗๑ ยูบิกเตอร์กับวานร.....	๑๐๙
เรื่องที่ ๗๒ แม่ม่ายกับสาวใช้เล็กสองคน.....	๑๑๑
เรื่องที่ ๗๓ เขี้ยวนกเขา เขี้ยวดงกับนกพิราบ.....	๑๑๓
เรื่องที่ ๗๔ นักแข่งแสวกกับบุลลศาสดาชำระความ.....	๑๑๔

เรื่องที่ ๗๕ หม้อสองใบ	๑๑๖
เรื่องที่ ๗๖ คนเลี้ยงแกะกับสุนัขป่า	๑๑๗
เรื่องที่ ๗๗ ลูกปู่กับแม่ปู่	๑๑๘
เรื่องที่ ๗๘ บิดากับบุตรหญิงทั้งสอง	๑๑๙
เรื่องที่ ๗๙ โจรกับมารดา	๑๒๑
เรื่องที่ ๘๐ ชายคนแก่กับความตาย	๑๒๓
เรื่องที่ ๘๑ ต้นสนกับต้นแปรมเบล	๑๒๔
เรื่องที่ ๘๒ อิตียบ	๑๒๕
(เป็นชื่อเรียกประเทศอาฟริกาแต่ก่อน)	๑๒๕
เรื่องที่ ๘๓ นายประมงกับอวน	๑๒๖
เรื่องที่ ๘๔ ชายถูกสุนัขกัด	๑๒๖
เรื่องที่ ๘๕ สุนัขจิ้งจอกกับกา	๑๒๗
เรื่องที่ ๘๖ สุนัขสองตัว	๑๒๙
เรื่องที่ ๘๗ หญิงแก่กับไหน้ำองุ่น	๑๓๐
เรื่องที่ ๘๘ แม่ม่ายกับแกะ	๑๓๑
เรื่องที่ ๘๙ ลาเถื่อนกับราชสีห์	๑๓๒
เรื่องที่ ๑๐๐ กวางในที่ไว้หญ้าโค	๑๓๓
เรื่องที่ ๑๐๑ ลาชอบเล่น	๑๓๕
เรื่องที่ ๑๐๒ นกอินทรีกับลูกธนู	๑๓๖
เรื่องที่ ๑๐๓ เขี้ยวเจ็บ	๑๓๗
เรื่องที่ ๑๐๔ ราชสีห์กับปลาโลมา	๑๓๘

เรื่องที่ ๑๐๕ ราชสีห์กับสุกรป่า.....	๑๔๐
เรื่องที่ ๑๐๖ หนูกับวีเซลทั้งหลาย.....	๑๔๑
เรื่องที่ ๑๐๗ นางเนื้อตาเดียว.....	๑๔๓
เรื่องที่ ๑๐๘ คนเลี้ยงแกะกับทะเล.....	๑๔๕
เรื่องที่ ๑๐๙ ลากับไก่แลราชสีห์.....	๑๔๖
เรื่องที่ ๑๑๐ หญิงสำหรับรีดนมโค.....	๑๔๗
เรื่องที่ ๑๑๑ หนูทั้งปวงในที่ประชุมปรึกษา.....	๑๔๙
เรื่องที่ ๑๑๒ สุนัขป่ากับสุนัขบ้าน.....	๑๕๐
เรื่องที่ ๑๑๓ สุกรเถื่อนกับสุนัขจิ้งจอก.....	๑๕๐
เรื่องที่ ๑๑๔ คนค้าขายสามคน.....	๑๕๒
เรื่องที่ ๑๑๕ ลาซึ่งบรรทุกรูปเคารพ.....	๑๕๓
เรื่องที่ ๑๑๖ คนเดินทางสองคนกับขวาน.....	๑๕๔
เรื่องที่ ๑๑๗ ราชสีห์แก่.....	๑๕๖
เรื่องที่ ๑๑๘ สุนัขไล่สัตว์ซึ่งแก่แล้ว.....	๑๕๘
เรื่องที่ ๑๑๙ ตัวผึ้งกับยุปิกเตอร์.....	๑๕๙
เรื่องที่ ๑๒๐ เจ้าของสุนัขกับสุนัขทั้งปวง.....	๑๖๑
เรื่องที่ ๑๒๑ สุนัขป่ากับคนเลี้ยงแกะทั้งปวง.....	๑๖๓
เรื่องที่ ๑๒๒ คนทั้งปวงที่ไปเที่ยวตามชายทะเล.....	๑๖๔
เรื่องที่ ๑๒๓ ช่างทองเหลืองกับลาของเขา.....	๑๖๕
เรื่องที่ ๑๒๔ ลากับเงา.....	๑๖๖
เรื่องที่ ๑๒๕ ลากับเจ้าของทั้งปวง.....	๑๖๗

เรื่องที่ ๑๒๖ ราชสีห์ในรั้วไร่.....	๑๖๘
เรื่องที่ ๑๒๗ เมธรวีรกับช่างแกะรูปภาพ	๑๖๙
เรื่องที่ ๑๓๑ สุนัขจิ้งจอกกับคนตัดฟืน.....	๑๗๐
เรื่องที่ ๑๓๒ พรานนกกับนกกระทาแลไก่.....	๑๗๒
เรื่องที่ ๑๓๓ สุนัขป่ากับราชสีห์.....	๑๗๒
เรื่องที่ ๑๓๔ นกมดกับนกพิราบ.....	๑๗๔
เรื่องที่ ๑๓๕ วานรกับนายประมวง.....	๑๗๔
เรื่องที่ ๑๓๖ กระต่ายทั้งปวงกับทั้งปวง.....	๑๗๖
เรื่องที่ ๑๓๗ ห่านกับเป็ด	๑๗๘
เรื่องที่ ๑๓๘ นางเนื้อกับราชสีห์.....	๑๗๘
เรื่องที่ ๑๓๙ นายประมวงกับปลาตัวเล็ก.....	๑๗๙
เรื่องที่ ๑๔๐ พรานกับคนตัดไม้.....	๑๗๙
เรื่องที่ ๑๔๑ สุนัขจิ้งจอกบวม	๑๘๐
เรื่องที่ ๑๔๒ อุฐกับคนอาหรับ	๑๘๐
เรื่องที่ ๑๔๓ ชาวโมกับลูกชายแลลาของเขา	๑๘๑
เรื่องที่ ๑๔๔ แมวกับหนูทั้งปวง.....	๑๘๒
เรื่องที่ ๑๔๕ หนูกับโคผู้.....	๑๘๓
เรื่องที่ ๑๔๖ กบสองตัว.....	๑๘๓
เรื่องที่ ๑๔๗ สุนัขกับพ่อครัว	๑๘๔
เรื่องที่ ๑๔๘ โจรทั้งปวงกับไก่.....	๑๘๕
เรื่องที่ ๑๔๙ ราชสีห์กับหมีแลสุนัขจิ้งจอก	๑๘๕

เรื่องที่ ๑๕๐ ขวณากับสุนัขจิ้งจอก	๑๘๖
เรื่องที่ ๑๕๑ วานรเต็นรำทั้งปวง	๑๘๖
เรื่องที่ ๑๕๒ นักชื้คลอกับเหยี่ยว	๑๘๗
เรื่องที่ ๑๕๓ นักปราชญ์ที่โลโซเฟอ	๑๘๘
เรื่องกับมดทั้งปวงแลเมอร์คิวรี	๑๘๘
เรื่องที่ ๑๕๔ คนเดินทางกับเคราะห์	๑๘๙
เรื่องที่ ๑๕๕ สุนัขจิ้งจอกกับเสือดาว	๑๘๙
เรื่องที่ ๑๕๖ ราชสีห์กับกระต่าย	๑๙๑
เรื่องที่ ๑๕๗ ชาวบ้านนอกกับนกอินทรี	๑๙๑
เรื่องที่ ๑๕๘ รูปเมอร์คิวรีกับช่างไม้	๑๙๓
เรื่องที่ ๑๕๙ โคผู้กับแพะผู้	๑๙๔
เรื่องที่ ๑๖๐ ตะเกียง	๑๙๔
เรื่องที่ ๑๖๑ ราชสีห์กับสุนัขจิ้งจอกแลลา	๑๙๖
เรื่องที่ ๑๖๒ ขุนนางศิรชะล้าน	๑๙๗
เรื่องที่ ๑๖๓ คนเลี้ยงแกะกับสุนัข	๑๙๗
เรื่องที่ ๑๖๔ ต้นโอ๊กทั้งปวงกับจูปีเตอร์	๑๙๘
เรื่องที่ ๑๖๕ กระต่ายกับสุนัขไล่สัตว์	๑๙๘
เรื่องที่ ๑๖๖ ต้นโอ๊กกับคนตัดไม้ทั้งปวง	๒๐๐
เรื่องที่ ๑๖๗ ตัวต่อกับงู	๒๐๐
เรื่องที่ ๑๖๘ นกยูงกับนกกระเรียน	๒๐๑
เรื่องที่ ๑๖๙ ไก่กับไข่ทองคำ	๒๐๓

เรื่องที่ ๑๗๐ ลากับกับ	๒๐๕
เรื่องที่ ๑๗๑ นกกากับนกแก	๒๐๕
เรื่องที่ ๑๗๒ ต้นไม้ทั้งปวงกับขวาน	๒๐๖
เรื่องที่ ๑๗๓ โคแลนางราชสีห์ แลพรานสุกรป่า	๒๐๘
เรื่องที่ ๑๗๔ สุนัขป่าทั้งปวงกับสุนัขเลี้ยงแกะทั้งปวง	๒๐๙
เรื่องที่ ๑๗๕ นายขมังธนูกับราชสีห์	๒๑๐
เรื่องที่ ๑๗๖ อุฐ	๒๑๐
เรื่องที่ ๑๗๗ ปูกับสุนัขจิ้งจอก	๒๑๑
เรื่องที่ ๑๗๘ ผู้หญิงกับนางไก่	๒๑๑
เรื่องที่ ๑๗๙ ลากับคนแก่เลี้ยงแกะ	๒๑๒
เรื่องที่ ๑๘๐ เกี่ยวเกี่ยวกับท่านทั้งปวง	๒๑๒
เรื่องที่ ๑๘๑ กระต่ายทั้งปวงกับสุนัขจิ้งจอก	๒๑๓
เรื่องที่ ๑๘๒ สุนัขจิ้งจอกกับเม่น	๒๑๓
เรื่องที่ ๑๘๓ สุนัขกับกระต่าย	๒๑๔
เรื่องที่ ๒๑๔ นกยูงกับจุน	๒๑๕
เรื่องที่ ๒๑๕ ลากับสุนัขป่า	๒๑๖
เรื่องที่ ๒๑๖ คนขายรูปหุ่น	๒๑๗
เรื่องที่ ๒๑๗ เกี่ยวเกี่ยวกับนกไนต์ติงเกล	๒๑๘
เรื่องที่ ๒๑๘ สุนัขกับไก่ แลสุนัขจิ้งจอก	๒๑๙
เรื่องที่ ๒๑๙ แพะกับลา	๒๒๐
เรื่องที่ ๒๒๐ สุนัขจิ้งจอกกับหน้ากาก	๒๒๐

เรื่องที่ ๒๒๑ ราชสีห์กับโค.....	๒๒๑
เรื่องที่ ๒๒๒ ตั๊กแตนกับนกเค้าแมว.....	๒๒๒
เรื่องที่ ๒๒๓ สุนัขกับแพะ.....	๒๒๒
เรื่องที่ ๒๒๔ คนดักนกกับงู.....	๒๒๓
เรื่องที่ ๒๒๕ ม้ากับลา.....	๒๒๔
เรื่องที่ ๒๒๖ ราชสีห์กับโคสามตัว.....	๒๒๔
เรื่องที่ ๒๒๗ แมลงวันกับล้อเทียมรถ.....	๒๒๕
เรื่องที่ ๒๒๘ นายประมงทั้งปวง.....	๒๒๕
เรื่องที่ ๒๒๙ หนูขาวเมืองกับหนูขาวบ้านนอก.....	๒๒๖
เรื่องที่ ๒๓๐ สุนัขป่า สุนัขจิ้งจอก กับวานรทะโมน.....	๒๒๗
เรื่องที่ ๒๓๑ ห่านทั้งปวงกับนกกระเรียนทั้งปวง.....	๒๒๘
เรื่องที่ ๒๓๒ ตัวต่อทั้งปวงกับนกกระทาทั้งปวงกับชาวไร่.....	๒๒๘
เรื่องที่ ๒๓๓ พี่ชายกับน้องหญิง.....	๒๒๙
เรื่องที่ ๒๓๔ คนตาบอดกับลูกสุนัขป่า.....	๒๓๐
เรื่องที่ ๒๓๕ สุนัขป่าทั้งปวงกับสุนัขจิ้งจอก.....	๒๓๐
เรื่องที่ ๒๓๖ ช่างซ่อมรองเท้ากลับเป็นหมอ.....	๒๓๑
เรื่องที่ ๒๓๗ สุนัขป่ากับม้า.....	๒๓๑
เรื่องที่ ๒๓๘ ชายสองคนซึ่งเป็นศัตรูกันและกัน.....	๒๓๒
เรื่องที่ ๒๓๙ ไก่ชนกับนกกระทา.....	๒๓๓
เรื่องที่ ๒๔๐ กบซึ่งเป็นหมอรักษาไม่ได้.....	๒๓๓
เรื่องที่ ๒๔๑ ราชสีห์กับสุนัขจิ้งจอก.....	๒๓๔

เรื่องที่ ๒๔๒ เรือนของสุนัข.....	๒๓๕
เรื่องที่ ๒๔๓ ลมเหนือกัปพระอาทิตย์	๒๓๖
เรื่องที่ ๒๔๔ กำกับเมอริควรี	๒๓๖
เรื่องที่ ๒๔๕ สุนัขจิ้งจอกกับนกกระเรียน	๒๓๗
เรื่องที่ ๒๔๖ สุนัขป่ากับราชสีห์	๒๓๗
เรื่องที่ ๒๔๗ นกทั้งปวงกับสัตว์จุฑาบททั้งปวงกับค้างคาว	๒๓๘
เรื่องที่ ๒๔๘ คนขี่ม้ากับนกสวอลโล	๒๓๘
เรื่องที่ ๒๔๙ ทหารแตรเดี่ยวซึ่งเป็นโทษการศึกษา	๒๓๙
เรื่องที่ ๒๕๐ สุนัขจิ้งจอกกับราชสีห์	๒๔๐
เรื่องที่ ๒๕๑ นกเค้าแมวกับนกทั้งปวง	๒๔๑
เรื่องที่ ๒๕๒ ลากับหนักราชสีห์	๒๔๒
เรื่องที่ ๒๕๓ ความดีทั้งปวงกับความชั่ว	๒๔๓
เรื่องที่ ๒๕๔ นกกระจอกกับกระต่าย	๒๔๔
เรื่องที่ ๒๕๕ คนกับเซเตียเป็นสัตว์มีในเรื่อนิทานเบื้องต้นเป็นคนเบื้องล่างเป็นสัตว์	๒๔๔
เรื่องที่ ๒๕๖ ลากับคนที่ซื้อ	๒๔๕
เรื่องที่ ๒๕๗ ตัวหมัดกับโค	๒๔๖
เรื่องที่ ๒๕๘ นกพิราบกับกา	๒๔๖
เรื่องที่ ๒๕๙ เมอริควรีกับคนทำงาน	๒๔๗
เรื่องที่ ๒๖๐ นกอินทรีกับนกแก	๒๔๘
เรื่องที่ ๒๖๑ ยูปีเตอร์กับเนปซูน	๒๔๙

เป็นเทวดาเจ้าของทะเล.....	๒๔๙
เรื่องที่ ๒๖๒ นกอินทรีกับสุนัขจิ้งจอก.....	๒๕๐
เรื่องที่ ๒๖๓ ฤๅษีสองใบ.....	๒๕๑
เรื่องที่ ๒๖๔ กวางกับห้วงน้ำ.....	๒๕๑
เรื่องที่ ๒๖๕ นางสนุนกับลูกทั้งปวง.....	๒๕๓
เรื่องที่ ๒๖๖ สนุนทั้งปวงกับหนิง.....	๒๕๓
เรื่องที่ ๒๖๗ แกกับสุนัขจิ้งจอก.....	๒๕๔
เรื่องที่ ๒๖๘ นกกลากฝั่งศพบิดาของตัว.....	๒๕๔
เรื่องที่ ๒๖๙ ยุงกับโค.....	๒๕๕
เรื่องที่ ๒๗๐ วานรกับอูฐ.....	๒๕๕
เรื่องที่ ๒๗๑ คนเลี้ยงแกะกับฝูงแกะ.....	๒๕๖
เรื่องที่ ๒๗๒ หมัดกับคน.....	๒๕๗
เรื่องที่ ๒๗๔ ลูกแกะกับสุนัขป่า.....	๒๕๗
เรื่องที่ ๒๗๕ คนมั่งมีกับช่างซ่อมผนัง.....	๒๕๗
เรื่องที่ ๒๗๖ ล่อกับโจร.....	๒๕๘
เรื่องที่ ๒๗๗ งูกับตะไคร้.....	๒๕๘
เรื่องที่ ๒๗๘ ราชสีห์กับคนเลี้ยงแกะ.....	๒๕๙
เรื่องที่ ๒๗๙ อูฐกับยูปีเตอร์.....	๒๕๙
เรื่องที่ ๓๐๐ เสือแปดเท้า.....	๒๖๐
(เป็นเสือแต่สี่เหมือนไลออน) กับคนเลี้ยงแกะ.....	๒๖๐
เรื่องที่ ๓๐๑ นกอินทรีกับเหยี่ยว.....	๒๖๑

เรื่องที่ ๓๐๒ นกอินทรีกับคนจับได้.....	๒๖๒
เรื่องที่ ๓๐๓ พระราชโอรสเจ้าแผ่นดินกับราชสีห์เขียน.....	๒๖๒
เรื่องที่ ๓๐๔ แมวกับบินส์.....	๒๖๓
เรื่องที่ ๓๐๕ นกอินทรีกับตัวด้วง.....	๒๖๔
เรื่องที่ ๓๐๖ แพะตัวเมียกับหมวก.....	๒๖๔
เรื่องที่ ๓๐๗ คนหัวล้านกับแมลงวัน.....	๒๖๕
เรื่องที่ ๓๐๘ คนเรือแตกกับทะเล.....	๒๖๕
เรื่องที่ ๓๐๙ ตลกกับชาวบ้านนอก.....	๒๖๖
บรรณานุกรม.....	๒๖๘
รายชื่อเอกสารหนังสือสมุดไทย.....	๒๗๐

นิทานอีสป (อีสปปกรณัม)

นิทานอีสปปกรณัม เป็นวรรณกรรมแปลจากนิทานอีสป ซึ่งเป็นวรรณกรรมเก่าแก่มากกว่า ๒,๐๐๐ ปี ที่มีต้นกำเนิดมาจากนักเล่านิทานชาวกรีก ชื่อ “อีสป” (Aesop) เมื่อประมาณ ๖๒๐ - ๕๖๔ ปีก่อนคริสตศักราช มีการนำนิทานอีสปมาแปลเป็นภาษาต่าง ๆ ไม่ต่ำกว่า ๒๕๐ ภาษาทั่วโลก รวมทั้งภาษาไทย ไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่านิทานอีสปเผยแพร่เข้าสู่ประเทศไทยเมื่อใด มาปรากฏหลักฐานชัดเจนในสมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๓ – รัชกาลที่ ๖ ซึ่งเกิดวรรณกรรมจากนิทานอีสปขึ้น ๔ ส่วนวนคือ

๑. นิทานอีสป ฉบับหมอบรัดเลย์ ลงพิมพ์ในหนังสือจดหมายเหตุบางกอกีคโคเดอร์ สมัยรัชกาลที่ ๓ และ รัชกาลที่ ๔

๒. “อีสปปกรณัม” พระราชนิพนธ์ ของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และกวีอีกหลายท่าน อาทิ พระยาศรีสุนทรโวหาร, พระยาราชสัมภารากร พระเทพกระวี กรมหลวงพิชิตปรีชา กรมหมื่นพิชิตปรีชากร ขุนทองสี้อ พระทิพยวินัย และขุนนักดีอาษา ร่วมกันแปลนิทานอีสป

๓. นิทานอีสป ฉบับฟ.ฮีแลร์ ลงพิมพ์ในหนังสืออัสสัมชัญดุริยศึกษา

๔. นิทานอีสป ของพระจรัสขรรค์พันธุ์

วรรณกรรมเรื่อง อิศปปรกณัม มีลักษณะคำประพันธ์แต่งเป็นนิทาน ร้อยแก้วสั้น ๆ ความยาวส่วนที่เป็นเนื้อเรื่องประมาณ ๕ - ๒๐ บรรทัด นิทาน ส่วนหนึ่งจบด้วยคติธรรมคำสอนและหรือโคลงสุภาษิต ต้นฉบับเก็บรักษาอยู่ที่ หมู่นิทานร้อยแก้ว กลุ่มหนังสือตัวเขียนและจารึก หอสมุดแห่งชาติ เป็น หนังสือสมุดไทยดำ เขียนด้วยเส้นรง หรดาลหรือเส้นดินสอขาว มีจำนวน นิทานกว่า ๓๐๐ เรื่อง แต่ไม่พบต้นฉบับนิทานบางเรื่อง รวมมีนิทานซึ่งใช้ในการ วิจัยครั้งนี้ ๒๔๕ เรื่อง นิทานแต่ละเรื่องมีบอกชื่อกวี ผู้ประพันธ์นิทานและ โคลงสุภาษิตไว้ด้วย มีกวีผู้แต่งที่ปรากฏนาม ๒๒ ท่าน ซึ่งน่าจะเป็น การทำงานร่วมกันโดยมีบรรณาธิการ ซึ่งสันนิษฐานว่า คือนายทัด เปரியุญ และเข้าใจว่ายังมีกวีที่ไม่ปรากฏนามในต้นฉบับอีก เพราะมีนิทานจำนวนมาก ที่มีได้บอกรายนามกวีไว้ รวมทั้งมีชื่อกวีบางท่านซึ่งไม่มีผลงานปรากฏในเล่ม แต่มีชื่อลงชื่อกำกับในพื้นที่ว่างซึ่งเว้นไว้สำหรับโคลงสุภาษิต การศึกษาวิจัย ครั้งนี้ ใช้ต้นฉบับนิทานอิศปปรกณัม ซึ่งผู้วิจัยได้ตรวจสอบชำระจัดทำต้นฉบับ จัดพิมพ์รวมในเล่มนี้ และหนังสือสมุดไทยซึ่งใช้ในการตรวจสอบชำระ จำนวน ๑๒ เล่ม ดังได้กล่าวแล้ว ทั้งนี้ มีหนังสือสมุดไทย เรื่องอิศปปรกณัมซึ่งเก็บ รักษาอยู่ที่กลุ่มตัวเขียนและจารึกทั้งสิ้น ๒๗ เล่มสมุดไทย แต่บางเล่มมี ความซ้ำกัน เป็นฉบับร่าง หรือต่างสำรับกัน

หนังสือนิทาน “อิศปปรกณัม” สันนิษฐานว่าแต่งขึ้นระหว่างพ.ศ. ๒๔๒๑ - ก่อน พ.ศ. ๒๔๓๒ นับเป็นหนังสือสำคัญที่ได้รับความนิยมสมัยรัชกาลที่ ๕ จึงมีการนำเรื่องราวจาก “อิศปปรกณัม” มาปักเป็นภาพปักเครื่องประดับ พระเมรุ รตนโกสินทร์ศกปี ๑๐๘ นับร้อยภาพ เพื่อประดับพระเมรุมาศงาน

พระศพเจ้าฟ้าและพระบรมวงศานุวงศ์ที่ทรงพระเยาว์หลายคราว ปัจจุบันผ้าปักดังกล่าว ส่วนหนึ่งยังคงเก็บรักษาเป็นมรดกศิลปวัฒนธรรมของชาติ ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

อิตปกรณัม เป็นวรรณกรรมแปลยุคแรก ๆ ของประเทศไทย ดังนั้นระบบการถ่ายทอดตัวอักษรสระ พยัญชนะจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย รวมทั้งการใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษและการบัญญัติศัพท์จึงยังไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนตายตัว โดยมากมักเป็นการเขียนคำตามเสียงอ่านหรือถอดคำจากการสะกดคำเช่นเดียวกับวรรณกรรมแปลจากภาษาอังกฤษและวรรณกรรมที่อ้างอิงชื่อบุคคลสถานที่ภาษาอังกฤษร่วมยุคสมัย การเขียนคำไทยจากคำภาษาตะวันตกในยุคสมัยนั้น ชื่อเฉพาะต่าง ๆ ที่ไม่เป็นที่รู้จักของคนไทย ในอิตปกรณัมก็มักจะมีคำอธิบายในวงเล็บหรือต่อท้ายคำนั้น ๆ หรือสร้างคำขึ้นเฉพาะขึ้นใหม่ตามความเข้าใจและโลกทัศน์ของกวี ลักษณะดังกล่าวนี้ เห็นได้ว่าอิตปกรณัม เป็นวรรณกรรมแปลที่แปลโดยอรรถ คือแปลเอาความ ซึ่งเป็นกลวิธีการแปลที่ได้รับความนิยมตั้งแต่ช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ปรากฏในการแปลวรรณกรรมจีนเป็นวรรณกรรมไทย เช่น เรื่องสามก๊ก ชิดก๊ก ไซฮั่น เป็นต้น เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ธรรมชาติ วัฒนธรรมประเพณีของไทยและของประเทศแหล่งกำเนิดวรรณกรรมต่างกัน ผู้แปลจึงได้แปลงชื่อ คำนาม สถานที่ รวมทั้งลงรายละเอียดและมีคำอธิบายประกอบอยู่เสมอ หากเห็นว่าจำเป็นต้องอธิบายเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ สะท้อนให้เห็นถึงความรู้รอบตัวด้านต่าง ๆ ของกวีและผู้แปล เช่น ความรู้เรื่องเทพปกรณัมกรีก - โรมัน นิทาน

ชาดก ลำานวนภาษา ธรรมชาติวิทยา และ วรรณกรรมเรื่องอื่นของโลกตะวันตก
สิ่งเหล่านี้ทำให้เรื่องอิศปปรกณัณมีเอกลักษณะที่มีค่าควรแก่การศึกษา ทั้งใน
ด้านการแปลภาษาต่างประเทศมาเป็นภาษาไทย การใช้สำานวนภาษา และ
ด้านอื่น ๆ

การที่นิทานอิศปได้รับความนิยมในประเทศไทยสืบเนื่องมาจนปัจจุบัน
นั้น เพราะมีคติธรรม ปรัชญาในการดำเนินชีวิต คุณธรรมและโทษของการ
ประพฤติผิดคลองธรรมต่าง ๆ เป็นแนวคิดซึ่งเป็นสากล มีกลวิธีการสอนที่
คล้ายคลึงกันนิทานชาดกซึ่งคนไทยคุ้นเคย คำสอนซึ่งปรากฏอยู่ในเรื่องราว
สอดแทรกอยู่ในวรรณกรรมผ่านบทบาทและเรื่องราวตัวละคร ซึ่งส่วนใหญ่
กำหนดให้ตัวละครเป็นสัตว์ พืช ที่สามารถพูดได้และกำหนดให้เป็นสัญลักษณ์
ของนามธรรมต่าง ๆ ที่กล่าวถึงนั้น เช่น ลาเป็นตัวแทนของความโง่ สุนัขป่า
และสุนัขจิ้งจอกเป็นตัวแทนเล่ห์เหลี่ยมกลโกง ราชสีห์เป็นตัวแทนของ
พระราชา ความมีอำนาจ ตัวละครที่เป็นสัตว์ที่สง่างามเช่น กวางหรือนก
ดอกบัว หากประพฤติตนไม่สมกับศักดิ์ศรีของตน ก็มักพบกับภัยพิบัติ ตัว
ละครที่เป็นคนต่างอาชีพต่างวัยต่างบทบาท เช่น ช่างไม้ คนฆ่าวัว แม่ ลูก ก็จะมี
บทบาท การตัดสินใจ และบุคลิกลักษณะที่เป็นตัวแทนของคนจริง ๆ
ตัวละครที่เป็นเทพซึ่งสามารถให้คุณและโทษแก่มวลมนุษย์ เหล่านี้เป็นสิ่งที่
คนไทยคุ้นเคยดี เพราะมีอยู่ในนิทานชาดกทั้งชาดกในนิบาตและชาดกนอก
นิบาต จึงเป็นการง่ายที่จะนิยมนยอมรับนิทานอิศปซึ่งมีแนวทางการนำเสนอ
และแนวคิดที่คล้ายคลึงกัน โดย “อิศปปรกณัณ”นอกจากนิทานแล้วก็วยังได้

สรุปคติธรรมคำสอนเป็นร้อยแก้วและโคลงสุภาพิตเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตแก่ผู้อ่านอีกด้วย

การแปลนิทานอีสปครั้งนั้นน่าจะเป็นการแปลโดยมีบรรณาธิการกำกับดูแล เนื่องจากในเอกสารหนังสือสมุดไทยจะมีนิทานบางเรื่องที่ระบุชื่อเรื่องชื่อผู้ประพันธ์ไว้ในพื้นที่ ๆ เว้นว่างไว้ ไม่มีนิทานเรื่องดังกล่าว หรือมีแต่นิทานส่วนโคลงสุภาพิตท้ายบทนั้น ระบุชื่อผู้ประพันธ์และเว้นที่ว่างไว้ แต่ยังไม่พบบทประพันธ์โคลงสุภาพิต จากการศึกษาวิเคราะห์และเก็บข้อมูลพบว่าวรรณกรรมเรื่องอิศปกรณัม มีประเด็นที่น่าสนใจหลายประการ ด้วยเหตุผลและข้อมูลดังกล่าวแล้ว อิศปกรณัมถือเป็นวรรณกรรมสำคัญสมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นวรรณกรรมคำสอนที่ทรงคุณค่า การดัดแปลงนิทานร้อยแก้วเป็นร้อยกรองโคลงสุภาพิตท้ายเรื่อง บางบทสามารถอ่านเข้าใจความได้ตลอดโดยลำพัง แต่บางบทจะเข้าใจความได้เมื่ออ่านประกอบนิทาน แม้นิทานนี้จะมีที่มาจากต่างซีกโลก ต่างวัฒนธรรม แต่กระบวนการความคิด ด้านการดำเนินชีวิต คุณธรรม และ วัฒนธรรมการสอนที่มีความคล้ายคลึงกันซึ่งปรากฏอยู่ในเรื่องราวและคำสอนต่าง ๆ สอดแทรกอยู่ในวรรณกรรม เป็นปัจจัยหลักอย่างหนึ่งที่ทำให้อิศปกรณัมได้รับความนิยมสืบเนื่องมาจนปัจจุบัน คนไทยคุ้นเคยกับนิทานชาดก ทั้งชาดกในนิบาตและชาดกนอกนิบาต จึงเป็นการง่ายที่จะนิยมยอมรับนิทานอีสป

อิศปกรณัม ถือเป็นวรรณกรรมสำคัญของราชสำนักในสมัยรัชกาลที่ ๕ มีการนำเรื่องราวมาปักเป็นภาพงามวิจิตร นักร้อยภาพเพื่อประดับพระเมรุ

งานพระศพเจ้าฟ้าและพระบรมวงศานุวงศ์ที่ทรงพระเยาว์หลายคราว ปัจจุบัน
ผ้าปักดังกล่าว ส่วนหนึ่งยังคงเก็บรักษาเป็นมรดกศิลปวัฒนธรรมของชาติ ณ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร

เรื่องที่ ๑ ราชสีห์กับหนู

มีราชสีห์ตัวหนึ่งนอนหลับ มีหนูตัวหนึ่งวิ่งไปบนหน้า ราชสีห์นั้นตกใจตื่นลุกขึ้นด้วยความโกรธ จับหนูไว้ได้จะฆ่าเสีย หนูจึงอ้อนวอนว่า ถ้าเพียงแต่ท่านไว้ชีวิตข้าพเจ้า ๆ คงจะแทนคุณท่านที่มีใจดีเป็นแน่ ราชสีห์หัวเราะแล้วปล่อยเขาไป อยู่มาไม่ช้ากว่านี้นัก ราชสีห์ต้องพรานจับผูกไว้ด้วยเชือกแข็งแรงหลายเส้น หนูได้ยินเสียงราชสีห์ร้องจำได้ก็ขึ้นมาช่วยกัดเชือก ปล่อยราชสีห์ออกได้แล้ว จึงร้องว่าท่านอย่าเยาะความคิดข้าพเจ้าที่ว่าคงสามารถช่วยที่จะช่วยท่าน ๆ ไม่หมายความว่าจะได้รับอันใดตอบแทนนั้น เดียวนี้ท่านคงทราบแล้วว่าถึงเป็นแต่เพียงหนูตัวหนึ่งก็อาจที่จะให้ความอุปถัมภ์ท่านได้

อย่าควรประมาทผู้

ทุรพล

สมเคราะห์ครวญขัดสน

สุดรู้

เกลือกเราสบร้ายดล

ใดเหตุ

มากพวกคงมีผู้

รทุกเค้าคุณสนอง ฯ

พระราชนิพนธ์

เรื่องที่ ๒ บิดากับบุตรทั้งหลาย

ชายผู้หนึ่งมีบุตรหลายคน บุตรนั้นวิวาทกันแลกันมิใคร่ขาด บิดาแก้ไขวิวาทโดยคำตักเตือนสั่งสอนสักเท่าใดบุตรก็มีฟัง อยู่มาวันหนึ่ง บิดาจึงสั่งบุตรทั้งหลาย ให้ไปหาไม้เรียวมัดมาให้กำหนึ่ง ครั้นได้มาแล้ว จึงเรียกลูกทั้งปวงมาทีละคน ให้หักไม้เรียวนั้นให้เป็นท่อนเล็ก ๆ บุตรทั้งปวงต่างคนต่างหักจนเต็มกำลึง ก็ไม่สามารถที่จะหักออกได้ บิดาจึงแก้กำออกเสีย แล้วเอาไม้เรียวนั้นทีละอันส่งให้บุตรทั้งปวงหัก ก็หักได้โดยง่าย บิดาจึงว่ากับบุตรทั้งหลายว่า ลูกเอ๋ย ถ้าเจ้าเป็นใจเดียวกัน เข้ากันอุดหนุนกันแลกัน เจ้าจะเหมือนไม้ทั้งกำนี้ ศัตรูทั้งหลายจะปองร้ายก็ไม่มีอันตรายอันใดได้ แต่ถ้าเจ้าต่างคนต่างแตกกัน ก็จักพลันอันตรายเหมือนไม้เรียวทั้งปวงอันเดียว ๆ นี้

เชื้อวงศ์ว้ายรักร้อน

ริษยา กันเฮย

ปรปักษ์เบียนปีศา

ง่ายแท้

ร่วมสู้ร่วมรักษา

จิตรร่วม รวมแฮ

เหมือนอมิตร บ มิแพ้

เพราะพร้อมเพรียงผจญ ฯ

พระราชนิพนธ์

เรื่องที่ ๓ สนัขป่ากับลูกแกะ

สุนัขตัวหนึ่งมาพบลูกแกะพลัดฝูงมาตัวหนึ่ง คิดว่าเราจะให้ลูกแกะนั้น
ลงเนื้อเห็นว่า

สุนัขป่านั้นสมควรจะกินตัวเขาเอง จึงได้กล่าวถ้อยคำว่า เฮ้ยเมื่อปีกลาย
นี้ มึงดูถูกกูใหญ่ัก ลูกแกะจึงตอบด้วยคำน้ำเสียงเศร้าโศกว่า ไม่มีเลย เมื่อนั้น
ข้าพเจ้ายังไม่เกิด สุนัขป่าจึงว่า เจ้ากินหญ้าในท่าเลของข้า ลูกแกะตอบว่าหา
มิได้เลยเจ้าข้า ดิฉันยังไม่รู้รสหญ้าเลย จนเดี๋ยวนี้ยังไม่เคยกิน สุนัขป่าจึงว่า
เจ้ากินน้ำในบ่อของข้า ลูกแกะว่าหามิได้ ดิฉันยังไม่เคยกินน้ำเลย เพราะใน
เวลานี้ น้ำนมมารดาดิฉันเท่านั้นเป็นทั้งอาหารทั้งน้ำ สุนัขมีรู้ที่จะว่าอย่างไรก็
เข้าจับลูกแกะแล้วว่า เกอะข้าไม่อดอาหารเปล่าละ ถึงเจ้าจะปฏิเสธก็ช่างเจ้า

ชาติกักขฬะดุร้าย

สันดาน

คงจะหาสิ่งพาล

โทษให้

ถึงจะกล่าวคำหวาน

คำชอบ ก็ดี

หาญหักเอาจนได้

ดังข้อเขาประสงค์ฯ

พระวาซนีพนธ์

พระเรื่องที่ ๔ ค้างคาวกับวิเซล

(เป็นสัตว์คล้ายแมวแต่ดุ)

ค้างคาวตัวหนึ่งตกลงมายังแผ่นดิน วิเซลมาพบจับไว้ ค้างคาวก็อ่อนวอนขอชีวิต วิเซลไม่ยอมว่า เป็นธรรมดาชาติของเขาย่อมเป็นศัตรูแก่กันทั้งปวง ค้างคาวจึงยืนยันว่าตัวเขามีไชนก เขาเป็นหนูต่างหาก เพราะฉะนั้น ค้างคาวก็ได้รอดชีวิตไป อยู่มาไม่นานนัก ค้างคาวตกลงมาที่แผ่นดินอีก วิเซลตัวอื่นจับได้ ค้างคาวก็ว่ากล่าวขอร้องให้กินตัวอีกเหมือนครั้งก่อน วิเซลจึงว่า เขามีความเกลียดชังหนูยิ่งนัก ค้างคาวก็ยืนยันว่าเขาไม่ได้เป็นหนูเลย เป็นค้างคาวต่างหาก เพราะฉะนั้นค้างคาวก็รอดชีวิตได้อีกเป็นครั้งที่สอง

ผู้เฉลยฉลาดล้ำอน

พาที

ถึงเรื่องจะราคะ

ขุนช้าง

ผ่นพูดผ่นปรนดี

กลบเกลี่ย เสียหน้า

พัง บ บาดไส้ตพร้อง

รอดพ้นภัยเกษม ฯ

พระศรีสุนทรโวหาร